

[Drachmann.]

Toldsatser ogsaa for danske Produkter, der skal til Tyskland. Jeg vil udtrykke et beskeden Ønske om, at den tyske Uenighed netop maatte koncentrere sig paa Omraader, hvor vi havde lidt Glæde af den, medens man ikke kan sige, at det Kaos, der i Øjeblikket hersker i den tyske Rigsdag, i øvrigt kan glæde nogen. Men i Told- og Handelspolitik gaar det prompte, der er der stor Enighed og stort Flertal, og det skete jo ogsaa i Fjor under den i øvrigt ret spændte politiske Situation, at Toldloven gik glat og hastigt igennem den tyske Rigsdag. Det var ikke mindst Kvæg- og Smørtolden, som blev forhøjet, ganske vist kun foreløbig som Varsler om Forhøjelse, idet nogle Handelstraktater, som bandt de paagældende Toldsatser, maatte fornyes, inden Toldsatserne kunde træde endeligt i Kraft, nemlig Traktaten med Sverige angaaende Kvægtolden og med Finland angaaende Smørtolden. Vi mødte denne Begivenhed, som altsaa satte Stenen i Bevægelse, i Periodens første Fase med den sædvanlige traditionelle Ligegyldighed og Sløvhed overfor slige Spørgsmaal. Man trøstede sig delvis med, at disse Toldforhøjelser aldrig vilde komme til at træde i Kraft — jeg ved ikke, om man nærrede et svagt Haab om, at Svenskerne og Finlænderne skulde kæmpe for vore Interesser her, men i alt Fald tog man det ikke alt for alvorligt —, og fra Landbrugets Side fik vi de sædvanlige Floskler om, at hvis andre vilde skade sig selv gennem slige Toldforhøjelser, maatte de om det, os kunde det ikke røre. Karakteristisk for denne Anskuelse, som har været saa dominerende, og som har bestemt hele den danske Handelspolitik, var de Udtalelser, som det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal, der i Øjeblikket har skiftet sin Høvdingetitel med en Slags Mandarintitel i det fjerne Østen, gjorde sig til Talsmand for netop overfor de tyske Toldforhøjelser: de rørte ham ikke. Ved et Møde erklærede han, at denne Told maatte Tyskland selv bære, og det maatte altsaa blive en Sag mellem de tyske Forbrugere og deres Regering. Danmark rørtes ikke. Danmark fik Verdensmarkedets Pris og dermed basta. Denne Pris fastsættes paa Verdensmarkedet og er altsaa ikke afhængig af tyske Toldforhøjelser. Hvad denne Verdensmarkedets Pris er, er det aldrig lykkedes mig at opfatte, men den blev altsaa lanceret den Gang for at berolige det danske Landbrug, og det virkede jo ogsaa i første Omgang. Disse Udtalelser — jeg kunde anføre mange andre, men nævner kun dette Høvdingsynspunkt som karakteristisk og

omfattende dem alle: — maatte teoretisk ogsaa være korrekte, thi ifølge den særlige Frihandelsvidenskab, som her i Salen er repræsenteret af et saa fremragende og ihærdigt arbejdende Medlem som det ærede Medlem Hr. Himmelstrup, bæres Tolden jo af Forbrugerne, og det er det ærede Medlem Hr. Himmelstrups store Fortjeneste nøjagtigt paa Kroner og Øre at have udregnet, at den Toldbyrde, der takket være den gældende danske Toldlovgivning — i øvrigt kun for en Række af de vigtigste Varers Vedkommende — hviler paa det betrængte danske Folk, udgør nøjagtig 80 Mill. Kr., det var Toldbyrden. Saa længe denne Teori staaer ved Magt, er det ganske klart, at Foranstaltninger i Udlandet ikke rører os; vil de Herrer rundt om selv gøre sig Livet mere surt og ubehageligt, maa de selv om det. Som det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal udtrykte det den Gang: det vedkommer ikke os, det maa de selv om, vi har Verdensmarkedet og Verdensmarkedets Pris og Gudskelov for det!

Det var den første Fase, den, der altsaa var præget af den sædvanlige ophøjede Sindsro og tilhørende Passivitet. Det var Troen paa de frie Kræfters Spil. Henimod Efteraaret begyndte langsomt anden Fase at gøre sig gældende. Uroen begyndte at snige sig gennem Sindene, og under Trykket heraf saa man det danske Landbrugsraad gaa ind i den næste Fase, nemlig Forsøget paa en frivillig Ordning med det paagældende Land, altsaa in casu med Tyskland, om Kvægordningen. Under officielle danske Auspicier, men i øvrigt paa Landbrugsraadets Risiko og Ansvar, sluttedes der i Oktober i Berlin i Fjor en halvt privat Af-tale, hvorved det danske Landbrug gennem Landbrugsraadets gav Tilsagn om en Regulering og Begrænsning af Kvægekporten til Tyskland for herved om muligt at dæmpe Bølgerne i Tyskland og forhindre aggressive Foranstaltninger fra tysk Side overfor vor Kvægimport. Naar man har det System af velorganiserede og strengt gennemførte Handelsoverenskomster, som danske Erhvervsorganisationer sluttede under Krigen, og hvormed de bidrog deres betydelige Part til at holde vort Land udenfor alle krigerske Forviklinger, i Minde — og hvortil Ingeniør Foss' Navn altid uvisneligt vil være knyttet —, gør det mig ondt at sige, at det, der blev stillet op i Berlin, og som skulde effektueres af Danmark, var en sørgelig Karikatur af de stolte Traditioner, vi havde paa dette Omraade. Resultaterne var heller ikke øjensynlige. Jeg tror nærmest, de havde Interesse ved, at de paa tysk Side